

## En klækning af *Heliothela atralis* Hb. (Lep., Pyralidae)

Af

H. K. Jensen, Hyllinge.

På min ferietur til Bornholm i sommeren 1967 aflagde jeg besøg hos Erich Groot i Rønne. Han havde nogle dage i forvejen konstateret, at *Heliothela atralis* Hb. fløj talrigt i hans have, og jeg glædede mig over for første gang at tage det lille nydelige dyr.

Nu står der overalt i skriften: »larven ubekendt«, og vi konstaterede straks, at dyrene øjensynlig interesserede sig for nogle stedmoderplanter, der stod i begge ender af haven op mod en flisegang, hvorover dyrene forøvrigt var særlig synlige og derfor lette at indfange. Ved et besøg dagen efter (d. 30/7) fandt jeg en parring, der forøvrigt foregik på en stedmoderplante. Jeg satte hunnen i bur med et mindre exemplar af en sådan dyrket Viola, og den lagde de følgende dage et ikke nærmere optalt antal æg på oversiden af bladene. Æggene er hvide, langovale og silkeagtige og sad fastklæbede langs bladribberne. Efter 5—6 dage gnavede larverne sig ud af ægget, de var helt hvide med sort hoved, og få mm fra æggeskallen gnavede de sig gennem bladets overhud og dannede en lille fladmine, hvori de i hvile lå tæt op mod bladets midtribbe. Her i minen foregik første hudskifte, hvorefter larven, der nu havde brune længdestriber, begav sig stadig minerende via bladstilken ned i den hule plantestængel, som den begnavede i hele dens længde fra toppen og nedefter, dog har jeg ikke, selv når de manglede føde, set dem i roden, derimod blev de spæde blade i topskuddet spundet sammen og begravet, ligesom talrige ekskrementer blev udkastet her. De følgende hudskifter foregik i stængelen, og larverne fremtrådte mørkebrune med sort hoved, i lup sås en tydelig længdestribning fremkaldt af lysere og mørkere brune striber. Efter sidste hudskifte, hvor larverne var ca. 8 mm lange, forblev hovedet og første kropsled sort eller meget mørkebrunt, mens de lyse striber antog en mere brunviolet

tone. Forpupningen foregår i jorden, jeg har søgt i talrige stængler, men aldrig fundet puppen i disse.

For nu at konstatere, om det fundne og kunstigt fremkaldte svarede til det i naturen forekomne, sendte jeg besked til Groot om mine iagttagelser og udbad mig endnu en stedmoderplante fra haven. Der kom omgående et større sortiment, og til min store tilfredshed kunne jeg også i disse blade påvise minen, selvom der ikke var så mange miner i hvert blad som i mine, idet der i naturen selvsagt ikke lægges så mange æg på samme blad; men i næsten alle de større stængler fandtes 1—2 larver samt afkastede larvehude.

At forholdene in natura var så nøjagtig lig med mine, må være bevis nok for, at *H. atralis* lever på *Viola*-arter. Om den er monofag på *Viola*, kan jeg ikke udtale mig om, men dens ret specielle levevis må betinge, at evt. andre værtplanter må have hule stængler.

En c. fuldvoxen larve blev sendt til Zoologisk Museum i København til opbevaring og nærmere undersøgelse, hvor Niels L. Wolff har lovet at yde supplerende oplysninger angående larvens chaetotaxie.

#### Summary.

A find of the previously unknown larva of *Heliothela atralis* Hb. is reported from the island of Bornholm, August 1967. The host plant is cultivated *Viola*. The 1st. instar larvae mine in the leaves, but growing older they move into the hollow stems of the plant. Last instar larvae are about 8 mm long, dark brown with alternating darker and lighter stripes, the head and first segment almost black.

---